

[Johan Philipsen.]

Vi er forbrugernes repræsentanter, valgt af forbrugerne, og det er os, der har valgt denne form.

Det er ikke rigtigt, når man drager koncessionsbetingelserne ind i det; de danske kraftværker har ingen koncessioner, og vi har ingen lovgivning, hvorefter nogen kan meddele dem koncession. De er altså ganske frie virksomheder, der bare af tekniske og andre årsager har fået en koncessionslignende placering i samfundet, men de har altså ingen koncession. Erhvervet står enhver ganske frit.

Elmholt: Jeg synes, det er rimeligt at slå fast, at det væsentlige i denne debat må dog være spørgsmålet om konflikt. Ministeren kunne sidste år fremføre uimodsagt, at det var ikke en garanti imod en konflikt, at de koncessionerede selskaber trådte ud, lige så lidt som man kunne være sikker på, at man blev ramt af en konflikt ved at blive stående, og det blev i grunden smukt afrundet i dag, da selv ordføreren for forslagsstillerne sagde: jeg tror ikke, der bliver konflikt. Derfor er der vist ingen grund til at gå dybere i enkeltheder med dette lovforslag.

Jeg synes, det var et noget elegant hop, hr. Henning Philipsen tog, når han ganske sprang selve den ansvarlige ledelse af selskaberne over og direkte ville gå ud og spørge de enkelte forbrugere. Det må dog være den ledelse, der driver selskaberne, der må ordne disse ting. Det er i hvert fald på den måde, vi gerne vil være med til at sikre organisati- onsfriheden.

Ordføreren for forslagsstillerne (Henning Philipsen): Hvis hr. Elmholt mener det sidste, han sagde her, så kunne han passende begynde dér, hvor staten f. eks. har 50 pct. af aktierne, og sikre, at netop disse virksomheder ikke bringes i en konfliktsituation, i det øjeblik eksempelvis Dansk Arbejdsgiverforenings hovedbestyrelse etablerer lockout, som også kommer til at gælde for disse virksomheder. Så er vi altså nået så langt.

Må jeg dernæst sige til hr. Adam Møller, at når han gør opmærksom på, at det er kun den ene side, der strejker, så er det jo rigtigt, men der findes altså også noget, der hedder lockout, hvis det skulle have undgået hr. Adam Møllers opmærksomhed, og

lockout etableres ensidigt af ét organ, nemlig af Dansk Arbejdsgiverforenings hovedbestyrelse og ikke andre. Derfor er det nok en lidt dristig påstand. Den er mere end dristig, når hr. Adam Møller hævder, at der nok aldrig vil komme et varsel om lockout fra kraftværkerne side, for det er ganske enkelt sådan, at det kommer kraftværkerne aldrig til at bestemme. Det bestemmes ene og alene af Dansk Arbejdsgiverforenings hovedbestyrelse og af ingen anden. Det bør hr. Adam Møller vide, før han siger det, han gør. Men jeg undskylder ham.

Jeg undskylder ham, så meget mere som et forsvar for hans egen argumentation skulle være, at vi fisker i rørt vande i en overenskomstsituation. Det har hr. Adam Møller lov til at insinuere. Hvis hr. Adam Møller havde fulgt med, så ville han have vidst, at dette forslag er fremsat så betids, at det kunne have været behandlet tidligere. Det er ikke mig, der afgør, hvornår forslag bliver sat på folketingets dagsorden. Det burde hr. Adam Møller i hvert fald vide. Bemærkningen om at fiske i rørt vande vil jeg skænke ham, den karakteriserer hr. Adam Møller og ikke forslagsstillerne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om ændring af arbejderbeskyttelseslovgivningen [af Frandsen m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XX) findes i tillæg A. sp. 3755, fremsættelsen i tidenden sp. 2728).

Forslaget sattes til forhandling.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen): Det forslag, som vi har til debat her i dag, er næsten identisk med det forslag, SF frem-

[Arbejdsministeren.]

satte i sidste samling. Ved førstebehandlingen dengang gennemgik jeg indgående de enkelte punkter i forslaget, og i det udvalg, der blev nedsat, blev der stillet en lang række særdeles vigtige spørgsmål til mig, og de blev besvaret, men som bekendt lykkes det ikke at blive færdig med behandlingen af forslaget i sidste samling.

Hvad angår det forslag, som foreligger nu, vil jeg først indledningsvis erklære mig enig med forslagsstillerne i det hovedprincip, at sikkerheden — og jeg vil gerne føje til: sundheden, trivslsen og arbejdsmiljøet — for de ansatte må gå forud for snævre økonomiske interesser i virksomhederne. Det er jo dette princip, vi er på vej til at sikre praktiseret allerede under den gældende lov. Lad mig nævne de omfattende aktioner, vi har sat i gang til bekæmpelse af støjproblemer, støv i støberier, cementfabrikker m. v., giftige luftarter, dampe i plastindustrien og inden for malerfaget.

Men jeg er da enig i, at for at komme til bunds i problemerne må vi have et nyt lovgrundlag, og som bekendt arbejder regeringen med en mere sammenhængende reformplan, som jeg håber på at få bred opbakning til her i tinget, efterhånden som den sættes i værk.

Denne reformplan har 3 faser. For et par måneder siden fremsatte vi forslag til de mest presserende ændringer i den gældende lov. Som man vil erindre, drejede det sig foruden om konsekvens af anden lovgivning om befæstelse af sikkerhedsrepræsentanternes stilling, sådan at virksomhedernes sikkerhedsorganisation virkelig kan blive det bærende fundament for arbejderbeskyttelsen. Endvidere gik forslaget ud på udbygning i de næste 3 år af arbejderbeskyttelsesfonden. Endelig søger vi at udbygge viden om arbejdsulykker og erhvervs sygdomme ved nye regler for anmeldepligt for virksomhederne. Disse ændringer er i øvrigt enten optaget som punkter i det foreliggende forslag fra SF eller fremtræder som forudsætninger herfor i bemærkningerne.

Den næste fase i reformen bliver et forslag til en nyredigering af lovgivningen. Man må snarest skabe større overskuelighed ved en samordning af de tre nugældende arbejderbeskyttelseslove til en sammenhængende og mere enkel lovgivning, og jeg regner med, at

et sådant lovforslag kan komme på folketingets bord omkring 1. maj. Jeg skal ikke foregribe dette, men blot fremhæve, at det er tanken, at den nye lov skal fastlægge hovedprincipper for arbejderbeskyttelsen på en sådan måde, at det bliver et smidigt redskab for en hurtig tilpasning af arbejderbeskyttelsen til den meget stærke erhvervs-mæssige, tekniske og sociale udvikling på arbejdsmarkedet.

Dette forslag er jeg klar over ikke kan blive færdigbehandlet i denne samling, men forhåbentlig kan det danne en hensigtsmæssig ramme om den videregående reform over en bred front med hensyn til gode forhold på arbejdspladserne, som er under udformning af arbejdsmiljøgruppen, der blev nedsat af arbejdsministeriet sidste år, og forhåbentlig kan begynde at blive udkrystalliseret i praktiske foranstaltninger og måske i nye lovforslag i løbet af næste folketings-samling, altså som reformens tredje fase.

Jeg vil i denne forbindelse gerne oplyse, at vi netop for nylig har suppleret denne arbejdsgruppe med en række repræsentanter direkte fra arbejdspladserne, så vi kan få forslag frem, der virkelig svarer til det behov, der vitterlig er for at nå frem til et bedre arbejdsmiljø.

Endelig vil jeg komme med en bemærkning til den omstændighed, at flere af punkterne i det foreliggende oplæg fra SF går ud på udbygning af det eksisterende tilsyn med personaleudvidelser. Det gælder først og fremmest spørgsmålet om arbejdstilsynet, det lægelige tilsyn og statens institut for arbejdshygiejne.

Jeg mener også, at en udbygning vil være nødvendig, og jeg kan sige, at regeringen i øjeblikket overvejer på grundlag af et oplæg fra arbejdstilsynet, hvilke muligheder der er for en vis personaleforøgelse bl. a. til arbejdet med den nye arbejdsulykkesstatistik og til en udbygning af SIFA, altså statens institut for arbejdshygiejne.

Jeg vil bare advare lidt imod den opfattelse, at enhver forbedring af sikkerhedsarbejdet automatisk skal medføre ansættelse af flere og flere mennesker. Jeg vil i alt fald have mulighed for en rationel udnyttelse af det eksisterende apparat, have det nøje undersøgt, før der kan blive tale om en større udbygning, og jeg kan nævne, at en sådan undersøgelse forberedes i forbindelse

[Arbejdsministeren.]

med forsøg, der er ved at blive etableret med samling af de hidtidige 3 kredse på Fyn til en storkreds; forsøget er en af de foranstaltninger, der på administrativt plan skal berede jordbunden for det kommende reformarbejde.

Vi er altså i fuld gang med arbejdet, og jeg er parat til at drøfte problemerne nærmere i arbejdsmarkedsudvalget.

Bertel Pedersen: Forslaget til folketingsbeslutning er næsten enslydende med det forslag, man fremsatte fra SF's side den 19. april 1972, og den ordførertale, mit partis repræsentant holdt ved første behandling af forslaget, skal jeg ikke gentage her i dag. Men så meget kan siges, at forslaget fik en positiv modtagelse både af ministeren og de fleste af ordførerne.

Siden er der sket det, at arbejdsministeren den 15. december 1972 fremsatte forslag om ændring af arbejderbeskyttelseslovgivningen vedrørende beskyttelse af sikkerhedsrepræsentanter, statistik over arbejdsulykker samt om udvidelse af arbejderbeskyttelsesfondens midler, om forøgelse af tilsynet og om uddannelse af sikkerhedsrepræsentanter. Hermed dækker ministerens forslag en hel del af de af SF rejste spørgsmål, men derudover bebudede ministeren i sin fremsættelsestale, at forslag om en ny arbejderbeskyttelseslov vil blive fremsat i maj 1973.

Når SF derfor fremsætter dette forslag den 23. januar 1973, altså ca. 5 uger efter ministerens, bliver der kun nogle få spørgsmål tilbage, og disse spørgsmål har ministeren tidligere lovet at tage med i sine overvejelser vedrørende den nye arbejderbeskyttelseslov.

Men det er da klart, at forslaget til folketingsbeslutning må indgå i arbejdsmarkedsudvalgets drøftelser om det bebudede forslag til revision af loven om arbejderbeskyttelse, og i disse drøftelser vil vi gerne deltage fra socialdemokratiets side.

Simonsen: Det er jo efterhånden ved at blive en vane her i folketinget med jævne mellemrum at diskutere arbejderbeskyttelseslovgivningen, og det kan selvfølgelig være meget sundt og rigtigt omkring et problemkompleks, der er så vigtigt som det-

te, men man kan måske også sige, at det efterhånden kan blive i for høj grad en gentagelse af den planlægning, der jo i og for sig allerede ligger klar, som vi også fik oplyst, da vi havde første behandling af regeringens forslag til ændring af arbejderbeskyttelsesloven. Vi har fået fastlagt, hvordan selve udviklingen med henblik på revision af denne lovgivning vil blive i form af de faser, ministeren har nævnt.

Vi mener derfor ikke, der i og for sig er grundlag for at gå nærmere ind i en diskussion om det forslag, som socialistisk folkeparti her har fremsat. Nogle af punkterne er jo allerede optaget i det forslag, der er til behandling i arbejdsmarkedsudvalget for øjeblikket, og de resterende må man formode kommer med på den ene eller den anden måde i forbindelse med de kommende revisioner, som jo trods alt ligger meget tæt på.

Jeg skal ikke gå i detaljer i forbindelse med de forskellige punkter, som SF har stillet op i forslaget; det havde jeg lejlighed til at gøre sidste gang vi havde det til behandling, og det er jo trods alt ikke så lang tid siden. Jeg vil gerne principielt fastslå, at vi er enige med de bemærkninger, som også ministeren kom med, at det afgørende omkring hele dette spørgsmål er en forbedring af sundheden, trivsel og arbejdsmiljøet, men med hensyn til fremgangsmåden kan der jo nok være forskellige punkter, hvor vi ikke kan blive enige.

Der er ét område, som jeg gerne vil knytte en kommentar til, og det er bestemmelsen om udvidelsen af arbejdstilsynets personale. Jeg var glad for ministerens bemærkninger om dette punkt. Jeg vil nemlig meget gerne advare — og det gælder i dette tilfælde socialistisk folkeparti, men det gælder også andre, som føler sig kaldet til at føre en undertiden teoretisk debat efter min opfattelse omkring disse miljøproblemer — mod ligesom at give indtryk af, at vi kan klare alt dette, bare vi får lidt mere tilsyn. Jeg tror ikke, det er via politiopgaver, vi får disse problemer løst, og jeg vil advare mod, ikke mindst i disse arbejdsknappe tider, at man hele tiden lægger dette pres på arbejdstilsynet med hensyn til ansættelse af yderligere personale. Det løser efter min opfattelse ingen problemer, og det giver nogle falske fornemmelser af, hvad det egentlig dre-

[Simonsen.]

jer sig om. Det forslag fra regeringen, som er til behandling for øjeblikket, har som bekendt bl. a. til formål at søge at sikre sikkerhedsrepræsentanterne på arbejdspladserne. Det er det, jeg tror skal løse problemerne i retning af forbedrede sikkerhedsbestemmelser ude omkring på virksomhederne; det er ikke politikontrol udefra.

Må jeg sige om et andet punkt, der er fremme i SF's forslag, nemlig spørgsmålet om oplysning og flere midler til oplysning, at det ligger jo i og for sig allerede i det forslag, som regeringen har lagt frem, og som vi har givet tilslutning til. Vi opfatter udvidelse af oplysningsområdet som noget helt, helt afgørende. En større information om selve arbejderbeskyttelseslovgivningen og dens intentioner i sammenhæng med en større udbygning af arbejdet inden for sikkerhedsudvalgene på virksomhederne tror vi er de to afgørende faktorer med hensyn til at få disse ting til at fungere.

At der så tilbage står nogle hovedproblestillinger omkring selve arbejderbeskyttelseslovgivningens omfang, som der også er behov for at få ændret, er vi bestemt ikke uenige i, men det vil vi gerne vente med at tage stilling til og behandle, til vi ser de forslag, der kommer først fra regeringen til koordination af lovgivningen og dernæst fra arbejdsmiljøgruppen.

Karlskov Jensen: Det forekommer heller ikke mig, at det foreliggende forslag til folketingsbeslutning er særlig velmotiveret, netop ud fra de samme betragtninger, som har været gjort gældende her, at vi arbejder i arbejdsmarkedsudvalget med et regeringsforslag for øjeblikket, som vi er ret langt fremme med, og at en omfattende lovgivning er bebudet fra ministerens side.

Det er ydermere sådan, at ændringer af den karakter, der er tale om her, i nogen grad hører hjemme under arbejdsmarkedets parter eller i hvert fald bør være forhandlet mellem arbejdsmarkedets parter, før der sker en lovfæstelse. Ydermere kan vi vel sige, at nogle af de bestemmelser, der er indeholdt i SF-forslaget, griber så dybt ind i spørgsmål som skifteholdsarbejde og aflønningssystemer, at det måske heller ikke er noget særlig velvalgt tidspunkt midt i en højspændt afslutningsfase her under over-

enskomstforhandlingerne at debattere et sådant forslag.

Enhver bestræbelse på at undgå ulykker på arbejdspladserne og ethvert forslag, der kan medvirke til at øge sikkerheden, har sympati i alle kredse, går jeg ud fra. Men vi har i venstre ingen tro på, at man med det foreliggende forslag mere generelt opnår det. Vi har den opfattelse, som jeg forstod den foregående taler delte, at disse problemer løses bedst igennem et samvirke mellem alle implicerede parter, løses bedst, hvis man evner at skabe et godt klima på arbejdspladsen. Men det er jo ikke i særlig grad det, forslaget lægger op til; det er jo meget mere kontrol, strengere straffebestemmelser og indgreb i organisationernes overenskomstområder.

Jeg går ud fra, at forslaget går ind i de drøftelser, vi har i arbejdsmarkedsudvalget, og jeg skal ikke tage stilling til det her, men kun slutte med at sige, at vi naturligvis fortsat vil være positivt indstillede over for det forslag, som vi bearbejder i arbejdsmarkedsudvalget for øjeblikket.

Gerda Tosti Nielsen: Som det allerede er sagt, er forslaget fremsat på et tidspunkt, hvor vi ved at der i løbet af et par måneder fra regeringens side bliver fremsat et samlet lovforslag vedrørende arbejderbeskyttelsen, og vi har i arbejdsmarkedsudvalget oven i købet for et par dage siden været så heldige, at vi fra ministerens side fik nogle nærmere enkeltheder om, hvad det lovforslag omfatter.

Jeg kan derfor på mit partis vegne sige, at vi ikke finder anledning til på det foreliggende grundlag at tage stilling til de nye synspunkter, der er fremført, men samtidig vil jeg gerne understrege, at en hel række af de problemer og de punkter, der er nævnt, allerede må være løst i det lovforslag, vi i øjeblikket behandler omkring sikkerhedsrepræsentanterne og omkring erhvervsulykkesstatistikken. Endelig er der også i dette lovforslag indeholdt en større ydelse til arbejderbeskyttelsesfonden over en 3-årig periode og dertil kommer de øvrige forslag, der indgår i forhandlingen imellem arbejdsmarkedets parter.

Vi er som alle andre partier meget interesseret i at være med til at udbygge arbejderbeskyttelseslovgivningen; vi mener, at det i

[Gerda Tosti Nielsen.]

høj grad sker i et samarbejde mellem arbejderne og arbejdsgiverne, og i lovforslagets bestemmelser om sikkerhedsrepræsentanterne er der i høj grad lagt op til, at der bliver udviklet et endnu større samarbejde end tidligere; også inden for arbejdstilsynets område kan man få stor støtte af sikkerhedsrepræsentanternes placering i det daglige arbejde. Vi ønsker derfor ikke at tage stilling på det foreliggende grundlag, men afventer ministerens forslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Frandsen): Det, der må være et partis opgave, et parti, som ikke er repræsenteret i regeringen, må være i folketinget, i udvalg og på anden vis at prøve på at påvirke den lovgivning, der skal foregå, og det, som vi har ønsket med at fremsætte et forslag til folketingsbeslutning om ændring af arbejderbeskyttelseslovgivningen, er netop at påvirke den udvikling, som bl. a. er et resultat af, hvilke lovforslag der bliver fremsat.

Når vi godt nok ved, at regeringen kommer med initiativ på disse områder, er det for os afgørende, at vi er med til at påvirke de ting, som kommer fra regeringens side, og det mener vi vi kan gøre ved at fremsætte forslag til folketingsbeslutning, hvor vi opregner en række ting, som netop er de ting, vi mener er centrale. Derfor mener jeg også, det er rimeligt, at vi fremsatte forslaget på det tidspunkt, den 23. januar, da det skete.

Det, vi vidste på det tidspunkt, var, at regeringen ville komme med begrænsede ting omkring arbejderbeskyttelseslovgivningen. Vi vidste, at man ville komme med forslag i maj måned, som omfattede en samordning af arbejderbeskyttelseslovgivningen, og vi vidste også, at man havde fremsat det lovforslag, vi i øjeblikket behandler i udvalg, omkring sikkerhedsrepræsentanterne og omkring statistikken i forbindelse med arbejderbeskyttelse.

Disse ting var vi klar over, men det var jo kun begrænsede dele af hele komplekset, og vi var ikke på det tidspunkt klar over, hvorvidt man ville komme med initiativer på andre områder, og hvad de eventuelt ville komme til at dreje sig om. De ting, vi har fremlagt her, ved vi ikke på nuværende tidspunkt hvor langt regeringen vil gå med, og

derfor er det for os afgørende, at vi allerede nu får en debat og får fremdraget de ting, som vi mener er centrale.

Alle partier her kan vel være enige om en række ting, når vi taler om det principielle; det er meget rart at høre, at alle partier er enige om, at vi skal fremme trivslen, vi skal fremme det gode miljø på arbejdspladsen og en række andre ting, men det er jo med det samme tydeligt, at vi er uenige om, hvordan vi løser disse problemer, og vel også om, hvordan vi opfatter begreberne trivsel og miljø.

Når man netop fra VKR-partiernes side fremhæver, at det skal ske i samarbejde mellem arbejdsmarkedets parter, og det skal ske i samarbejde mellem de to grupper, som er på arbejdspladserne, nemlig arbejdsgivere og arbejdere, er vi nok enige et stykke hen ad vejen, men vi er klar over, at der er en række områder, hvor der er klare modsætningsforhold mellem arbejdsgivere og arbejdere, og dér er det altså ikke nok at sige, at det skal løses ved, at de samarbejder; der er en række konfliktpunkter, hvor det er nødvendigt at vi fra lovgivningsmagtens side siger, at hvis disse ting ikke er overholdt, må det være arbejderne ret, at disse problemer løses.

En del af de punkter, som vi netop har taget med, vidner om vores holdning til disse problemer, og derfor er det også naturligt, at man fra de borgerlige partiers side siger, at disse ting kan de ikke være enige med os i, fordi de har en anden principiel opfattelse af, hvordan forholdene er på arbejdspladserne.

Jeg vil drage nogle af punkterne frem, bl. a. fordi de for os er centrale, og også fordi det er nogle af de ting, som vi ikke havde med i de tidligere forslag, men som alligevel ikke er blevet taget op hverken af ministeren eller af ordførerne.

Det er for det første spørgsmålet omkring arbejdstilsynet, hvor vi har taget en konsekvent holdning ved at sige, at arbejdstilsynet er arbejderne tilsyn; det skal alene tilgodeses hensynet til arbejderne og ikke til begge parter på arbejdspladsen. Derfor har vi sagt, at det skal vælges af arbejderne, for det er kun dem, det skal tage hensyn til, og vi har altså ikke fået nogen tilkendegivelse af fra andre sider, om man er enig i det princip, at arbejdstilsynet alene skal tilgodeses

[Frandsen.]

arbejderne. Det er for os meget vigtigt, det er langt vigtigere at fremhæve det, end det er at tale om personaleudvidelse — det er for os kun et lille punkt og slet ikke det afgørende. Derfor skal man ikke tro, som hr. Simonsen antydede det, at man løser problemerne på arbejdspladsen ved at udvide arbejdstilsynet. Det er ikke det, vi tror på, det er et spørgsmål om de mennesker og deres holdning til problemerne, det er et spørgsmål om, hvem det er, der fører tilsynet, og ikke et spørgsmål om, hvor mange der er; selv om vi mener, at antallet i øjeblikket er for lille, er det de andre ting, der er vigtigere.

Et andet vigtigt punkt, som jeg vil fremdrage, er den nugældende lovs meget vage formulering. Vi ved godt, at der kommer noget, som nok vil give en stramning af loven, og det er meget vigtigt, at man netop ikke i loven ligesom giver mulighed for, at der tages mere hensyn til produktionens rentabilitet, til snævre interesser end til sikkerheden. Det er det, der har været konsekvensen af den gældende lovs vage formulering på en række områder.

Endvidere vil jeg fremdrage punkt 6 i forslaget om, at nye kemiske midler, materialer og maskiner skal godkendes, inden de kommer på markedet. I forbindelse med diskussionen omkring den nye levnedsmiddellovgivning var en række partier enige om, at der her burde laves en ny bevisbyrde, at det netop skulle være producenterne, der skulle bevise, at varerne ikke er sundhedsfarlige. I øjeblikket må vi nærmest sige, at vi har det modsatte med hensyn til arbejderbeskyttelseslovgivningen, hvor man tillader en række materialer, varer og maskiner at komme på markedet, og så kan der gå 10, 15, 20 år, inden man efterhånden har oparbejdet en statistik, der viser, at disse varer og disse materialer var sundhedsfarlige, det ser man bl. a. deraf, at de har forvoldt adskillige menneskers død; efterhånden forbyder man så en række ting, der kommer på markedet, men det er ganske urimeligt, at det er ar-

bejdspladsernes folk, som skal være en slags forsøgsdyr i denne forbindelse. Det må simpelt hen være produktionen selv, som skal foretage undersøgelser forinden, så man undgår alle disse ulykkelige ting, man har haft inden for de senere år, hvor man, efterhånden som man har fået en bedre statistik, har kunnet konstatere, at der var urimelige forhold på arbejdspladserne med hensyn til, hvad der kom ud på markedet; efterhånden som statistikken bliver bedre, vil der vise sig andre lige så grelle forhold, men det må være erhvervslivet, der skal bære byrderne, inden disse materialer kommer på markedet.

Jeg vil også fremdrage to andre punkter i denne forbindelse, som vi ikke havde med sidste gang i vores forslag; det er spørgsmålet om statens institut for arbejdshygiejne, hvor vi mener, at det princip, der ligger bag det institut, må vi fremme på alle mulige måder, og spørgsmålet om arbejdsrådets sammensætning. Dér mener vi, det er helt afgørende, at dette arbejdsråd, som har en ret central betydning i forbindelse med arbejderbeskyttelseslovgivningen, kommer til at bestå af folk med direkte tilknytning til arbejdspladserne, kommer til at bestå af folk, der har kendskab til forholdene som f. eks. sikkerhedsrepræsentanter, at det ikke er folk, som efterhånden har mindre og mindre kendskab til, hvordan forholdene rent faktisk er. Det er afgørende vigtigt, at man virkelig erkender, at det drejer sig om problemer, som er så centrale for arbejdspladsernes folk, at det også er dem, der skal sidde i disse organer, på samme måde som vor holdning til arbejdstilsynet er den, at det er arbejdspladsernes folks eget tilsyn, og det er arbejdspladsernes folk, der så vidt muligt skal sidde i disse organer.

Endelig vil jeg nævne punkterne 9 og 10 omkring skiftehold og aflønningssystemer. Det er rigtigt, at vi også fra SFs side mener, at det er problemer, som vi ønsker man skal løse mellem arbejdsmarkedets parter, og det er problemer, man helst skal løse på arbejdspladserne. Men hvis ikke man kan løse disse

[Frandsen.]

ting tilfredsstillende, må det være et folketingsflertals opgave, hvis dette folketingsflertal ønsker det, at man lovgiver på disse områder. Det må være, som konstellationen er i øjeblikket, et såkaldt arbejderflertals ret og pligt, at hvis man ikke på arbejdspladserne kan løse problemerne tilfredsstillende for arbejderne, løser vi dem i folketinget. Det må være vor opgave, og derfor håber jeg også, vi efterhånden kan nå frem til at sige, at hvis disse ting ikke klares mellem organisationerne, må vi klare dem i folketinget.

Til allersidst vil jeg sige, at det er da grindeligt, at vi alle sammen er enige om principperne omkring de ting, som vi har rejst, og vi er også glade for, at man trods alt vil behandle forslaget positivt, men jeg tror nok, vi må erkende, at der går et skel ned gennem salen her mellem på den ene side de borgerlige partier og på den anden side partier med tilknytning til arbejderbevægelsen om, hvordan problemerne er på arbejdspladserne, og hvordan de skal løses. Jeg håber, at disse debatter, som vi fører omkring arbejderbeskyttelseslovgivningen, vil fremme problemernes løsning, og jeg tror, det er nødvendigt, at et parti som vort fremsætter forslag for at fremme debatten, ligesom det er nødvendigt, at man ude omkring på arbejdspladserne på alle mulige måder presser på, for at problemerne bliver løst.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen): Jeg vil gerne knytte et par bemærkninger til det, hr. Frandsen her sidst sagde: for det første at SF med sit forslag ønsker at påvirke den kommende lovgivning. Jeg vil bare herom sige, at det såmænd ikke havde været nødvendigt at genfremsætte forslaget, for det tidligere forslag, som er nogenlunde identisk med dette, er sendt frem til de mennesker, der beskæftiger sig med revisionen af arbejderbeskyttelseslovgivningen. De er altså helt og fuldt bekendt med de tanker og synspunkter, som SF har.

Når hr. Frandsen siger, at arbejdstilsynet skal være arbejdernes tilsyn, er jeg enig meget langt, idet det jo først og fremmest må være hensynet til arbejdernes sundhed og sikkerhed, der danner grundlag for arbejdstilsynets arbejde. Men herudover mener jeg, det er meget vigtigt, at vi ikke alene inden for de områder, hvor vi har fået op-

bygget en sikkerhedsorganisation, har arbejderne selv direkte med i sikkerhedsarbejdet, men at det også sker på andre områder. Jeg mener ikke, vi kan klare det alene gennem arbejdstilsynet.

Jeg kan da heller ikke være uenig i det synspunkt — det gav jeg udtryk for indledningsvis — at der ikke må tages mere hensyn til produktionen end til arbejderne. Det, der må være afgørende her, er som sagt ikke de økonomiske interesser, men først og fremmest hensynet til sundhed, helbred osv. på arbejdspladserne.

Når hr. Frandsen siger, at nye kemiske midler ikke må anvendes, før det er bevist, at de er ufarlige, kan jeg da være enig i, at det bør gøres så langt, som det overhovedet er muligt. Desværre er det ikke på alle områder muligt at få det bevist forud for deres anvendelse, men jeg er da enig i, at så langt, som det er gørligt, bør det ske. Jeg har allerede givet udtryk for, at SIFA må fremmes og udbygges, det er jeg helt enig i, det er der et vældigt behov for.

Arbejdspladsernes folk i arbejdsrådet: må jeg bare her sige, at det er organisationerne, der selv frit vælger de mennesker, man ønsker skal repræsentere de forskellige områder, i arbejdsrådet, og jeg går ud fra, at det er de mennesker, som man mener har størst forudsætning for at klare arbejdet inden for dette område.

Må jeg så bare sige dette med hensyn til spørgsmålet om skiftehold og spørgsmålet om, at aflønning for skifteholdsarbejde skal godkendes af arbejdstilsynet, at det er jo indgreb i den frie forhandlingsret, det er forhold, som i øjeblikket forhandles hovedorganisationerne imellem. Jeg vil da ikke udelukke, at hvis parterne på arbejdsmarkedet eller måske bare den ene af dem ønsker, det er noget, der skal lovgives om, kan vi tage det spørgsmål op. I øjeblikket er det forhandlingsspørgsmål; det er indeholdt i de kollektive overenskomster, som i øjeblikket forhandles, og jeg kan føje til, at jeg ikke med min bedste vilje kan se, hvordan arbejdstilsynet skulle kunne afgøre, hvilke lønsystemer der f. eks. skal gælde på arbejdspladserne ud over landet.

Ordføreren for forslagsstillerne (Frandsen): Det indgreb, om man vil kalde det sådan, som vi ønsker med hensyn til, hvilke

[Frandsen.]

aflønningsystemer man har rundt omkring på arbejdspladserne, går alene på, at man er sikker på, at det ikke er lønsystemer, der er sundhedsfarlige. Og det er dér, vi mener, det må være arbejdstilsynets opgave at kontrollere, at de aflønningsystemer, man anvender, ikke er sundhedsfarlige, og det kan man gøre, ligesom man gør med en række andre ting, ved at man undersøger forholdene, inden man sætter dem i værk. Det er dér, vi mener, at både med hensyn til, hvilke midler der kommer ud på arbejdspladserne, og med hensyn til hvilke aflønningsystemer man anvender, lader man i øjeblikket alene hensynet til produktiviteten være afgørende og ikke hensynet til den enkeltes sundhed.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen): Jeg ville mene, det var en håbløs opgave at lægge over til arbejdstilsynet at afgøre, hvilke aflønningsystemer der er sundhedsfarlige, og hvilke systemer der ikke er det. Jeg tror, jeg har så meget kendskab til faglige forhold og lønforhandlinger, at jeg tør sige, at langt stærkere kendskab til de forhold har man inden for de vidt forskellige områder af erhvervslivet, altså de organisationer, de tillidsmænd på arbejdspladserne og andre, som har med disse ting at gøre. Jeg ville være meget, meget betænkelig ved at overlade en sådan opgave til arbejdstilsynet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om arbejdsretten.

(Lovforslaget (nr. 201) findes i tillæg A. sp. 5649, fremsættelsen i tidenden sp. 3634).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Erik Andersen (Fr.borg amt): Det lovforslag, der nu ligger til behandling, er resultatet af et udvalgsarbejde, der har fundet sted i et par år med henblik på at få justeret og revideret den lovgivning, der dækker retstilstandene på arbejdsmarkedet.

Første afdeling er altså en revision af lov om arbejdsretten, og det bygger på en delbetænkning, således at der endnu resteret et par indstillinger fra udvalget. Man kan sige, at denne delbetænkning indfrier de forventninger, man kunne have til arbejdsmarkedets parter og til udvalget, og at den følger op den gode tradition, der har været vedrørende denne lovgivning: det forhold, at de to parter med bistand af særlig kyndige gennem udvalgsarbejde og forhandling når frem til et forslag, som man i enighed kan forelægge for regeringen, og som regeringen derefter kan foretage de forskellige nødvendige juridiske korrektioner i uden egentlig at ændre i indholdet og derefter fremsætte i folketinget.

Jeg finder, det er en overordentlig god og sund udvikling, at det er de to parter, der gennem en erkendelse af nødvendigheden af at have retstilstande på arbejdsmarkedet selv finder frem til de regler, hvor de ønsker lovgivernes bistand til udformning af et retsinstrument. Det er jo sådan, at arbejdsmarkedet er reguleret af kollektive overenskomster, frivillige aftaler indgået mellem de to parter. De kollektive overenskomster vil naturligvis have det eller kunne have det som alle andre aftaler og kontrakter, der indgås mellem to parter, at der i enkelte situationer kan opstå uenighed om, hvordan man forstår og fortolker aftalen, eller der kan ske et brud på en aftale, eller man kan påstå fra den ene parts side, at der er sket et brud. Når det drejer sig om forståelse og fortolkning, er det en aftale mellem arbejdsmarkedets parter, der regulerer dette forhold. Man har dog i dette lovforslag taget hensyn til denne aftale, idet man har inddraget de kendelser, der kan komme fra faglig voldgift, og de deropimod løbende forhandlinger, mæglings- og organisationsmøder og gjort dem eksigible, når der forefindes de fornødne retsreferater og forhandlingsreferater. Hvis det derimod drejer sig om brud på en aftale, er det arbejdsretsloven, der træder i kraft.

Vi har faktisk haft en sådan instans siden